

prima instanță: M. Ghervas

instanța de apel: N. Cernat, L. Bulgac, A. Pahopol

Î N C H E I E R E

22 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Ion Corolevschi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea comercială „Casa Ceaiului” societate cu răspundere limitată, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Casa Ceaiului” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea comercială „Casa Ceaiului” societate cu răspundere limitată și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 30 iulie 2014,

c o n s t a t ă:

La 25 ianuarie 2011, SC „Casa Ceaiului” SRL a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că la 23 noiembrie 2010 la Biroul vamal Chișinău a fost depusă pentru perfectare declarația vamală nr. 3027I43950, prin care a fost declarat importul mărfii - ceai în asortiment, efectuat de SC „Casa Ceaiului” SRL, declarant fiind SRL „Politrans Broker”.

Menționează că autoritatea vamală nu a acceptat valoarea în vamă indicată de declarant și la 25 noiembrie 2010 a înmănat agentului economic o scrisoare prin care a solicitat prezentarea documentelor suplimentare, iar prin scrisoarea nr. 47/4 din 30 noiembrie 2010 documentele solicitate au fost puse la dispoziția colaboratorilor respectivi.

Susține că necătfînd la aceasta, la 02 decembrie 2010 colaboratorii Biroului vamal Chișinău au emis actul de inspecție, prin care s-a dispus majorarea valorii în vamă. Concomitent, în declarația privind valoarea în vamă a mărfurilor a fost introdusă mențiunea privitor la majorarea valorii în vamă a mărfii, efectuată în legătură cu neprezentarea tuturor documentelor solicitate și neconcordanța în documentele prezentate.

Afirmă că nici declarantul și nici agentul economic nu au fost de acord cu concluziile colaboratorilor Biroului vamal Chișinău privitor la majorarea valorii în vamă a mărfii, precum și cu acțiunile acestora la determinarea valorii, fapt care a fost adus la cunoștința autorității vamale în modul prevăzut de lege, însă autoritatea vamală nu a luat nici o atitudine, refuzând absolut nemotivat validarea declarației vamale și eliberarea mărfii.

Invocă că brokerul vamal SRL „Politrans Broker”, reieșind din obligațiunile sale, a decis achitarea diferenței stabilite de organul vamal, cu contestarea ulterioară a acesteia, însă primind banii în sumă de 111250 lei în cont, autoritatea vamală a refuzat eliberarea mărfii și validarea declarației vamale, motivând aceste acțiuni prin faptul că nu brokerul, ci agentul economic trebuie să achite această diferență.

Mai invocă că abia la 14 decembrie 2010, declarația vamală nr. 3027I43950 din 23 noiembrie 2010 a fost validată, iar marfa a fost eliberată în adresa agentului economic.

Consideră acțiunile colaboratorilor Biroului vamal Chișinău la examinarea declarației vamale nr. 3027I43950, precum și la stabilirea valorii în vamă a mărfii, ca fiind ilegale și care contravin procedurii stabilite.

Menționează că nu este clar și nu există nici un act administrativ care ar conține informația privitor la metoda aplicată de autoritatea vamală la majorarea valorii în vamă a mărfii, precum și la cifrele (și proveniența lor) care au stat la baza calculului efectuat. Acest fapt contravine întru totul legislației din domeniu, în special, Legii cu privire la tariful vamal, care prin art. 10 alin. (2) prevede că principala metodă este metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă. În cazul în care principala metodă nu poate fi aplicată, se folosesc alte metode. Fiecare din metodele succesive se aplică doar în cazul în care valoarea în vamă nu poate fi determinată prin metoda precedentă. Nu este clar dacă a fost respectată consecutivitatea aplicării acestor metode și din care considerente a fost imposibilă aplicarea metodei precedente.

Susține că nu există nici un document, care ar indica la existența căror va dubii (și proveniența lor), privitor la valoarea declarată de broker. Legislația prevede că valoarea poate fi majorată doar în cazul existenței unor dubii.

Afirmă că autoritatea vamală a încălcat flagrant art. 199 alin. (1) din Codul vamal, care prevede că verificarea declarației vamale, a documentelor le efectuează organul vamal în cel mult 10 zile din momentul primirii declarației. În cazul dat, termenul a fost depășit neîntemeiat.

Invocă că autoritatea vamală a ignorat totalmente Regulamentul cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul RM, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 600 din 14 mai 2002.

Mai invocă că la 10 decembrie 2010, în adresa Serviciului Vamal, precum și a Biroului vamal Chișinău a fost înaintată o cerere prealabilă, prin care au fost contestate acțiunile colaboratorilor Biroului vamal Chișinău, însă prin scrisoarea nr. 28/11-221 din 11 ianuarie 2011 Serviciul Vamal a informat că nu au fost depistate careva abateri, iar Biroul vamal Chișinău nu a dat nici un răspuns.

Prin urmare, solicită recunoașterea acțiunilor colaboratorilor Biroului vamal Chișinău, manifestate prin majorarea neîntemeiată a valorii în vamă a mărfii și

examinarea declarației vamale nr. 3027 I 43950 din 23 noiembrie 2010, ca fiind ilegale, anularea declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor, prin care s-a dispus majorarea valorii în vamă a mărfii, restituirea sumei supraplății de 111250 lei agentului economic SC „Casa Ceaiului” SRL și validarea declarației vamale nr.3027 I 43950 din 23 noiembrie 2010 în varianta depusă inițial.

Ulterior, SC „Casa Ceaiului” SRL a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând recunoașterea acțiunilor colaboratorilor Biroului vamal Chișinău, manifestate prin majorarea neîntemeiată a valorii în vamă a mărfii și examinarea declarației vamale nr. 3027 I 43950 din 23 noiembrie 2010, ca fiind ilegale, anularea actului de inspecție din 02 decembrie 2010, modificarea declarației vamale nr. 3027I43950 din 23 noiembrie 2010 prin validarea ei în varianta depusă inițial și încasarea de la pârât a sumei achitate suplimentar în mărime de 113181,17 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2012 acțiunea a fost admisă, a fost recunoscută ilegală determinarea de către Biroul vamal Chișinău valoarea în vamă a mărfii din declarația vamală nr. 3027I43950 din 23 noiembrie 2010 conform metodei 6, a fost anulat ca ilegal actul de inspecție din 02 decembrie 2010 și a fost obligat Biroul vamal Chișinău să restituie pe contul bancar al SC „Casa Ceaiului” SRL suma de 113181,70 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012 a fost corectată greșeala în partea introductivă a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2012 și, anume, în loc de 26 martie 2012 a fost scris 15 martie 2012.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2013 a fost admis recursul declarat de către Biroul vamal Chișinău, casată integral hotărârea primei instanțe și remisă pricina spre rejudecare la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 iulie 2014 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2015 a fost respins apelul declarat de către SC „Casa Ceaiului” SRL și menținută hotărârea primei instanțe.

La 23 aprilie 2015, în termenul prevăzut de lege, SC „Casa Ceaiului” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii sau restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Recurenta SC „Casa Ceaiului” SRL, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele judecătorești incorect și eronat au aplicat normele de drept material și normele de drept procedural.

Menționează că prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 13 noiembrie 2013 a fost atras în proces brokerul vamal SRL „Politrans Broker” în calitate de intervenient accesoriu de partea sa. Acest fapt a fost indicat și în hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 iulie 2014, însă necăutând la aceasta, instanța de apel nu a citat intervenientul accesoriu la examinarea apelului. În aceste condiții, devine evident faptul că instanța de apel a încălcat drepturile persoanei atrase în proces, fapt ce constituie încălcare a normelor de drept procedural.

Susține că atât prima instanță, cât și instanța de apel au trecut cu vederea și au lăsat fără apreciere juridică argumentele invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel. La baza hotărârilor judecătorești au fost puse doar argumentele intimatului, care necesită a fi apreciate drept o părere proprie a reprezentantului acestuia, neavând nici suport legal, nici logic.

Afirmă că instanțele nu au dat apreciere faptului că declarația vamală se întocmește de brokerul vamal, care selectează metoda de determinare a valorii în vamă. Respectiv, dacă autoritatea vamală a avut obiecții la textul sau datele din declarație, trebuia să notifice brokerul despre acest fapt.

Invocă că instanțele de judecată au trecut cu vederea faptul că prin scrisoarea de însoțire nr. 47/4 din 30 noiembrie 2010 au fost prezentate toate documentele solicitate suplimentar. Respectiv, nu poate fi vorba despre nerespectarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul RM, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 600 din 14 mai 2002. Cu atât mai mult, în ședința de judecată a primei instanțe s-a solicitat informația privind soarta documentelor prezentate suplimentar. Ca rezultat, s-a constatat că, deși, aceste documente au parvenit în cancelaria biroului vamal, ele nu au fost anexate la documentele prezentate anterior și soarta lor de mai departe nu este cunoscută. Deci, este vorba despre o atitudine neglijentă a colaboratorilor biroului vamal față de atribuțiile lor.

Mai invocă că instanțele judecătorești au trecut cu vederea faptul aplicării de autoritatea vamală a metodei de rezervă de determinare a valorii în vamă a mărfii, încălcându-se astfel normele naționale și internaționale, care prevăd obligativitatea aplicării consecutive a metodelor, cu indicarea în mod obligatoriu a cauzelor imposibilității aplicării metodei precedente.

Menționează că instanțele judecătorești nu au ținut cont de cele indicate în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 24 decembrie 2010 cu privire la practica examinării în contencios administrativ a litigiilor legate de aplicarea legislației vamale.

Susține că intimatul a declarat că a fost folosită metoda de rezervă, însă nu a putut da nici o explicație privitor la faptul imposibilității acceptării metodei de bază și a altor metode consecutive.

Afirmă că SC „Casa Ceaiului”, fiind distribuitorul oficial al mărcii comerciale „AKBAR” pe teritoriul RM, se ocupa de importul acestui ceai de mai mult timp (începând cu 2006) și nu era la prima operațiune de import. Deci, autoritatea vamală putea fără nici un impediment să facă o analiză comparativă cu prețurile de import anterioare. În acest caz, este evidentă aplicarea arbitrară a legii, în special la selectarea metodei de determinare a valorii în vamă a mărfii, iar nefolosirea metodei nr. 1 a fost absolut nemotivată, inoportună și, drept consecință, ilegală.

Invocă că în baza aceluiasi contract din 2006, care a fost considerat (doar pentru această operațiune) suspect de către vamă, au fost efectuate și anterior, și ulterior operațiuni de import. Doar un singur exemplu, declarația vamală nr.3029I7803 din 11 aprilie 2011 a fost aplicat „liberul de vamă” fără careva obiecții, deși, au fost indicate aceleași acte și aceleași prețuri. Deci, este evidentă

atitudinea selectivă și subiectivă a autorității vamale față de agentul economic, fapt inadmisibil în astfel de relații economice.

Mai invocă că reprezentantul intimatului nu a prezentat nici o probă relevantă, care ar dovedi că recurenta a micșorat valoarea în vamă a mărfii sau a prezentat date neautentice în acest sens; declarantul incorect a selectat și folosit metoda nr. 1 de determinare a valorii în vamă a mărfii; solicitarea documentelor suplimentare și legătura cauzală între aceste documente și prețul valorii în vamă a mărfii; întocmirea actului de inspecție; valoarea mărfii importate este aceea indicată în actul de inspecție; prin care formulă a fost stabilit costul mărfii importate și necesitatea reținerii mărfii în vamă supra termen.

Menționează că la soluționarea acestui litigiu, instanțele de judecată nu au elucidat toate faptele, care pot avea importanță pentru emiterea unei hotărâri legale și obiective, inclusiv a fost ignorată legislația internațională din domeniu. Acest fapt constituie prin sine încălcarea dreptului la o justiție achitabilă. Din conținutul hotărârilor contestate nu este clar de ce nu se acceptă argumentele expuse de recurentă și nu se regăsesc răspunsurile la întrebările, care reies din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SC „Casa Ceaiului” SRL nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că atât instanța de apel, cât și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate și au aplicat corect normele de drept material, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SC „Casa Ceaiului” SRL ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea comercială „Casa Ceaiului” societate cu răspundere limitată se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Ion Corolevschi